Intervju sa visokim predstavnikom Valentinom Inzkom

Piše: Darko Momić

Visoki predstavnik u BiH Valentin Incko tvrdi da u slučaju „Dobrovoljačka“ pravda tek treba biti zadovoljena. On ističe da će se oni koji su počinili zločin suočiti sa pravdom, ali napominje da Međunarodni kazneni tribunal u Haagu, kao ni sudovi u Londonu i Beču, nisu utvrdili dovoljno dokaza o kaznenoj odgovornosti pojedinaca pominjanih u slučaju „Dobrovoljačka“.

U intervjuu za Press RS, Inzko podseća da je Tužiteljstvo BiH potvrdilo da taj predmet još nije zaključen i da se i dalje traga za počiniteljima zločina.

– Tužiteljstvo je potvrdilo da taj predmet nije zaključen i da se i dalje traga za počiniteljima zločina. Istina se mora utvrditi, a pravda zadovoljiti, jer obitelji žrtava imaju pravo da saznaju što se desilo sa njihovim najbližima – navodi Inzko u pisanom odgovoru za Press RS.

U RS malo tko bi se složio s takvim viđenjem razvoja situacije. Uostalom, zahtjev za ukidanjem Suda i Tužiteljstva BiH nije došao slučajno…

– Sud i Tužiteljstvo BiH ključne su institucije za osiguranje potpunog provođenja vladavine prava u BiH. Zahtjev predstavnika RS za ukidanjem zakona o Sudu i Tužiteljstvu BiH je alarmantan zato što cilj tog zahtjeva nije da se tim institucijama pruži pomoć, već njihovo ukidanje. Ja u potpunosti podržavam rad Suda i Tužiteljstva BiH i međunarodnih sudaca i tužitelja. Na te institucije se vrši

politički pritisak samo zbog toga što su to dražvne institucije, a time se nimalo ne pomaže žrtvama i njihovim obiteljima diljem BiH. Sudstvo mora biti neovisno i mora imati potporu da bi obavljalo svoj posao. Ako su državne pravosudne institucije izložene takvim političkim napadima, pitam se kako bi prošle entitetske pravosudne institucije u slučaju da političke strukture budu nezadovoljne nekom presudom, jer trenutačni napadi sugeriraju da pravodsudne institucije ne mogu donijeti odluku koja se ne dopada političarima.

Poslije odluke stranog tužitelja Judea Romana o obustavljanja istrage protiv bivših visokih zvaničnika RBiH o zločinu u Dobrovoljačkoj ulici, vi ste pružili potporu Sudu i Tužiteljstvu BiH?! Zašto?

– Treba uzeti u obzir da više od 50 posto svih predmeta vezanih za ratne zločine rješavaju entitetski sudovi i da u većini ovih predmeta nije bilo nikakvog napretka, pa je jasno da bez državnih pravosudnih institucija mnogi predmeti vezani za ratne zločine nikada ne bi došli do faze suđenja. Entitetska pravosuđa su sposobna, ali državno pravosuđe je posebno obučeno, ima posebnu opremu i metode da se može posebno pobrinuti za svedoke i žrtve. U interesu žrtava je da se podrže i sud i tužiteljstvo, ali umesto toga, neki beskrupolozni političari koriste jednu odluku tužitelja za ostvarenje političkih ciljeva.

Smatrate li da je odluka o obustavljanju istrage pravedna?

– U „slučaju Dobrovoljačka” pravda tek treba biti zadovoljena.

Da li je audio snimak na kome Zaim Backović govori: „Pucajte, ovo je naređenje vrhovne komande“, dovoljan dokaz za vođenje istrage protiv njega?

– Ja nisam tužitelj za ratne zločine. To je pitanje za njih, ne za visokog predstavnika.

Drugi primjer! Bivši komandant 5. korpusa Armije BiH Atif

Dudaković je pred kamerama naređivao da se pali i ubija, a istraga protiv njega se nikako ne privodi kraju?! Da li je to opravdan razlog za nezadovoljstvo radom Suda i Tužiteljstva BiH u RS?

– Koliko mi je poznato, tužiteljstvo vrši istragu u svezi s operacijama u području Bihaća 1995. godine, a radi i na slučajevima „Silos“, „Veliki park“, „Viktor Bubanj“ i postupanju sa vojnicima JNA koji su zarobljeni 3. svibnja 1992. godine. Ja dijelim frustracije i osjećaje ljudi koji su izgubili svoje najmilije dok su počinitelji tih djela još na slobodi i oni imaju puno pravo zahtijevati pravdu. Ali, podrivanje suda i tužiteljstva neće pomoći da se rad na tim predmetima ubrza.

Da li su opravdani zahtjevi za redefiniranjem uloge Suda i Tužiteljstva BiH?

– Ustavni sud BiH je već dva puta presudio da BiH, putem suda, ima obvezu vršiti svoje ustavne nadležnosti u toj oblasti, tako da mislim da nema prostora za mijenjanje ustavne uloge suda i tužiteljstva. Aktualna parlamentarna inicijativa nije pokušaj unapređenja državnog pravosuđa nego pokušaj njegovog ukidanja.

Da li je ispravno da tužitelji Tužiteljstva BiH po svom nahođenju i slobodnoj procjeni mogu izuzimati predmete od entitetskih tužiteljstava?

– To pitanje se kao i u drugim demokracijama uređuje zakonima kojima se utvrđuje tko ima koju nadležnost i kako se one vrše. Te zakone nije donijelo pravosuđe, već vaši politički predstavnici. Tužitelji imaju obvezu raditi svoj posao savjesno i profesionalno, a ako netko misli da oni ne rade svoj posao kako treba, postoje institucionalni načini da se to riješi, kojima se ne dovode u pitanje same institucije pravosuđa.

Mediji moraju izvještavati profesionalno

Svi visoki predstavnici u BiH su najčešće istupali u javnosti preko stranica „Dnevnog avaza“! Kako komentirate objavljivanje imena bivših pripadnika Vojske RS u ovom listu sa kvalifikacijama da je riječ o ratnim zločincima, iako je iz Kantonalnog tužiteljstva u Bihaću potvrđeno da se ni protiv koga od tih ljudi ne vodi istraga?

– OHR je čvrst zastupnik slobode i neovisnosti medija, ali isto tako ističe i obvezu medija da izvještavaju odgovorno, objektivno i profesionalno. Ja osobno se trudim osigurati da sam medijima dostupan koliko god je to moguće i pazim da to bude uravnoteženo i bez preferiranja bilo koga.